

የኢትዮጵያ ስነዥ ተብጥርና ፊርማ ለተግል ከተነገረ የደረሰና አቶናው መሆኑን ለጋለም ሁሉ
ግልጽ የደረሰበት አንድ ገዢ በየከተት ንዑስ፡፡ ከስላሳ አንድ ዓመት በፈት መሆኑ ነው፡፡ በዘመን
ገዢ አትሞችና ቅዱይና አሳሰቦች በለው የደህን እናቀርና በአዲ የሚመራ ሲሆን ነበረ፡፡ ይህ
ስርዓት የሚይደር የሚይናት መሰላው ለንጂስ የስልጣን ማጠሪዎች “ስፍሙ እግዢ አብይር”
የተባወን ለብለና በ“እቅዱ ምን አመቱ ስነዥ ተግበሩ መግቢ እንደኛ” ባይ ባለሙሉ ተቋሙ
ዘለዎለማዋናት ቀጥቶት ነበር፡፡ ዓይሁዳ የለው-ጥንት ተረጋዥ መስማት አቅዴቶዎች የተሞከሩበትዎን
መፈጸም መንግበቶች በቋቋሙም በየከተት እያስገመገመ የመጠወን የለው-ጥንት ነርና ጥን
ለፈዴጥም ሆነ ለመስልጣት አልቻለም፡፡

የከተት 66 በእተኩያያ ስሁበ ታሪክ ከፍተኛ በታ የያዘ የእባራት ክስት ነው:: እስከታና
የከተት 66 የሚይጣጠል ፍቃዣ አብዛኛን አመጣቢን በለው ለማከላት መሰረ እንደታ
እንደ አጥፍችለሁ አይደለም:: የየከተት አብዛት ለእሳዕታና ለለለች እንደ ዓይነት ተርጉምና
እንደምታ የለውም:: እስከታና የከተት 66 ማይጣጠል የሚቀርብ የታሪክን አካል የሚተገኘ
በተገል እንደ በለፈም አይደለም:: በየከተት 66 የፈናዎው የአሁበ አመሰ ለዓመታት በግ
እልም በግ እያለ ሲከሂድ የነበረው የጭቁን ስሁበ ተግል ወጪት ነው:: የፌዴ አዲኔ፣ በትክም፣
በባለ ወዘተ የነበረው የገባኑ አመሰ፣ የተማረውም ምህሩ ቅሬት ተግል ወዘተ... ተጠረቅምና
በፈሰስ የሰማዕት ደም ታይልን አገኝቶ የየከተት 66 ዓመሰ ወለድ :: የእም እንዲሁምና የጠበብና
ተም ልጻቸው ያለ ሆኖ ቤት ተገልጻ መደብ ንበር:: እርስ አዲኔ ለፈሰስነት ተከርካ፣ ለፈው ስሁበ
እያተበበዘና ለፈሰስነት ተስተዋ፣ የህንጻ ለዓመታት ተደርጓ፣ በግደምናትና በገዢረበበ የተነሳ
ልፍንት ላኩም ንበርና ማለትም በይልና ቅዱና ንበርና የአሁበም አመሰ መቀበቀሉ አልቀረም::
ተማረውች ያለተማረውችውን ስሁበ በስተ ስምተው ለውጥ ይሞጣ በለው ተነስ እንደ ሆኖ ሆኖ ሆኖ
አሁበ ይስተኞች ሆኖ በለበት ሁኔታ ያኔ ይሳይ እንደነበረው ደንቀሳልና ተማሩም በሌተው ተማሪው
ወይም በስተኞች ወይን ይስተኞችው የነበረት አይ ልይ በባድድ ቅዱቹና ተገናፍተው ተነስተው
አልነበረም:: እተኩያያ ሆኖ እንደታደግ እንደተለወግ የሚፈልግ ሆኖ ወደፊ እና ሆኖ
መብትና ይሞናለሁን የሚሽ ሆኖ ከኩረው ለርዓት ዝር መጋጌቱ የገድ ንበር:: ተጠረቅምና
የእውቅና ምስል ለቅለው ታይል ታይል በየች የስርዓቱ ለለባ ለሌላነበሩ አሉ እንደማለን
በናዎችም ህቀ ገን የእውቅ ለርዓት የበበበና መወገድም የነበረበት መሆኑ ነው:: የከተት 66
በፈሰስ ልይ ዝመመው ለርዓቱ ለብ እንደ ለብ እይደለም::

የከተት 66 ለአስተኛ የመርህና እምነቶች ወጪዎች ማስከር ሆኖለታል፡፡ መቀን ስዘጋጀ ክተማዎች
የተጠቀን ቡድል ለያሽንና እንደሆች የገበዎች እምነት እረጋግጣለታል፡፡ ተማሪዎች ተማሪዎች
ታክስ ነቸውን መቀን በተቻ የበደ ስራተኞችና ወተደደቻች ሁሉም በሂደት አበረው ስዘጋጀ
እመዚ በማካሂድ ማቅዎች አዋጅታዋል፡፡ ካወ ለላ ስዘጋጀ እመዚ እያወሩ ግን “እነርፍ ወተ
ሳይኖር እመዚ ባልከፅ” በየቻ በበዝብት ይህንን የየከተት 66 ተምህርት ደግሞ ማጠን የግድ
ናው፡፡ አብየቱ አብየት የሁኔውና ድልንም ዝግኑው በመለዋዕትናት ነው፡፡ በዚ ሁይወት በኩቶ፣
ለተማለ ተንበር ነው፡፡ የከተት አብየት የእኔ በጠው መቀኑ ሁሉም በስለው መድረሻ የእኔ የለበት ለለበበ
የተማል ማስከል ዝግበሩ ወይም የጥርሰግ አዲሱን ለይሆን ባብር መንገዶች ስራተኞች ዘላተን
ለይሆን መርከቶ ነገሮ ነበር፡፡ ታሪክ ስራውና ተራ የተባለው ነው ማንኛቱን ያሳየበት ታሪክዎ
ወቀት ነገሮ፡፡ ተማሪና በመጨረሻ የተጠቀ ቡድል ለያደናቁልዎም በሂደቱ ወቀት ፍርድን የገኘ
ለፈተኞች ለያቆሙት የጠናትንም ደግሞ እያሳይሩ በ ወደም ለይገታው ወደፊት ገንዘብል፡፡

- ለነበረው አርቃት ተጠቃሚዎችና ለመዋቅ የከተት 66 ተሸማዎች ወጥት ያመጣው የብብር ዕዳና መርግም ነበረ፡፡ ለለሁም ለረገማሙትና በዘመኑ መሰረት ተጠያቁ የሚለትን እሳካታዊው ስያመዝኑ ቅድተዋል፡፡
  - ለጠበቃችና ጉንባኤዎችም የየከተት አብዛኛ የአገባብን አንድነት የገለጻና በገዢር ያሳያል፡፡ በእኔና አይኖርም ያለትን ያሳይሱ ይረዳል ብሔ መግቢ ክስተት ነበሩና ብሔ ለይሰጣል ባይወድስትም ይዘተና መልዕክቱን ግን ተቋሙሙው ይገኘለ፡፡
  - የታጠቀ ጉኬ መደብ በአገባብ አይሰኑም ያለና የመቆጣጥን ተግል የ ቅም አፍጋዋል፡፡
  - አገባብ የሚያጠግለው ካገኘ፣ አገረውት ወተን የሚደናሩ ይግኙች ካለ የማይገባበት የተባለውን ሆኖ ገርቦ ለተፈ እንዲሆን ተፈጻሚዎች አሳይቋል፡፡

- በዘመኑ መሰረት ይግባኝ ስነዎን በማግኘት ካልተደረሱ ይህ መሬ ደርጅት ከለለው፣ ደላን ማስከበረዋ ማይል ከለለው ደላን ለንጂች እንደሚችልም ታይቻል፡፡
  - የሰራተኞች ስነዎን የትግራ መሰረቶ የህንወን የሰራ ማቅም እድሜ ተማሪውም ታክክለ ነፃውም፤ የበርሃውም የአየር መንገዶችም፤ የበርሃውም ታክክለኛነቱ ተፈጻሚ ማቅም እድሜ ከተደረገን መንግስት ተብሎን ማንከታከት እንደሚችልም ተረጋግጣል፡፡
  - ሁሉም በየኩኖው ወደም እኔ ወያናይች መዝግቦ ሳለጀካ በሚነበኑ ፌላጥ በየከልል ተወስኑ የረሳን በስት በቻ እያስማግኘ ከበረሱበስ ለጠ የቀረው ጉዳይ እያግባኝም እያለ ተነጂተለና ተለያይቶ ለገኘዎች እውችቶ የታገለ ለይሁን እንዲ የለላውን ጥያቄ እያደገኘ በጋራ በእተኢና የዋነት በእስላምና ህይማኖት ተከታታች ሰላፍ ማይ ከርስተያናም እየተገኘ የበተኋና ሰላፍ ወንድ እያደገኘ የአስተማረም ጥያቄ ተማሪውና ለተወስኑ እያስተገበ፤ የበተኋና ሰላፍ ወንድ እያደገኘ የአስተማረም ጥያቄ ተማሪውና ለተወስኑ እያስተገበ፤ የበተኋና ሰላፍ ወንድ እያደገኘ የአስተማረም ጥያቄ ተማሪውና ለተወስኑ እያስተገበ፤ እድሜ ሁሉም እያደበ ወዘተ በጋራ ተግለጾ ተፈጻሚ ማቅም እድሜ ከተደረገን መንግስት ተብሎን ማንከታከት እንደሚችል፡፡

በኢትዮ-ትወልድ በተለይም ወጪቱ ለየከተት እስጥት ባዲ ነው:: ለልማን የዚሁው
ደርግ እንኩን ከወደቀ 14ኛ ዓመት እኔህ እያመጣ ነው:: ለእሱም ነው የእብዕችን ታሪክ
የሚጠቃለ በራ ፌላተዋልኝ የዘመኝ የአገልግሎት ተግል ይዘተኝ ዓይነ ለእኩል ተወልድ
ማስተማር ማሳወቅ ገዢታቸን መሆን ያለበት:: በራ ድርጅቶች እንደ አገን ፌላተዋል፤
ከተከላከለት በስተቀር በተወቃቄም ህጻዊ ተሰለው በይሩ እየተተቃቀሰው ነው:: ሁገድ ደንገም ወደ
ባቢ መከራና ስቃይ መረዳቸኝ በተሻለ ሁኔታ ስለ አትገኘም:: ስሁን ተበደሉት በለ ካደም
ይመሃል:: ታደሰ የአገልግሎት እመዕ ደብዳቤ ለምን ተናሳ በለው ለሚጠቃቁ እንደኛው መልስ
የሚሆኑው ወደ ጉዳ መለስ በለ የየከተትን እስጥት ይዘተኝ ሂደት መመርመር ይህናል::
የተዘባኑና በለናፍት ገዢምች ንብረት/አለም:: የከፋይ ወቃቀና ንብረት/አለም:: የውጭ በራ በስ ሁገድ ሲፈ
ለቅርጉ ቁርጻለቸ:: ድርጅቶች የኋ ገኋ በቁ ማለት ይሞሩና ሁብት ንብረት/አገልግሎት በዝፈል::
በይሩ ይጠቀቀባል:: ታደሰ ካራ ምንው ስሁፍ እስጥት እውን አልሆኝ አለ ለሚለው ጥያቄ
ያው ምሳሽ ለመስጠት የታረክ ተመክሮ መቀሚቸ አለው:: ለበዕስ ተግር ፍጥረት ከሆነ የፊም
ንብረት በቁ ምኑን ለሆኑ እየቻልልም:: ማን ዓይነት ድርጅቶችምን ዓይነት የተግል መረዳቸምን
ዓይነት ተግል የሚለትም መመለስ ለተገናወቁ ነው:: የከተት 66 በተቀምር የተወለድ ስይሆን
የዓመታት ተግል ድምር ወጪት መሆኑን አለመርዳትም ያስፈልጋል:: በእሱ ተግል የንብረት
የተዳተኩት ገንዘብ ወይም ክፍለቸ ደንገም የአገልግሎት መንፈል ከሚገደለውን ከሚያቀም኏ና
ቀበሌ ተስፋን የባራይነት ከሚሰጠት ይር ሆኖ ተግል በማተናፍ ደናደትን ተግባራይቸልን
መፈከሩ እድርነ፣ ተግል የሚያደርጋው ወቃቀና ምንብ የለም በማለትኝ በአገልግሎት ታረክ ስራነት
መለ በመለ በማመን የተገለ ንብረት:: ሁመት ሁመቱን ለጠና ተግልን የን ለለ የሚለ
አልሆነም:: ገዢውን ክፍል ወይም መንግስት ተግባወን የሚፈሩ እኩብረም::

ይህ ደንብ ተናሸጊው የሚችል በመንም እምነት መኖሩ ያግባር ወሰን
ነው:: ነው የወቅ መስፈርቶች ሲሆን አያዝም የጥላቱ ስራ ሰነድ መኖሩ አይጠቀምም ወዘተ የሚለ-
አዋጅ ነገር በጥናት የተማሪዎች ግብ ለማውቅ በቻ ማይሁድ ለተማሪ የሚያሳይውን ደንብ
ወደና ተናሸጊው ሲሆን የጥላቱ እምነት፣ አንቀሳቂሽ ሰነድ መኖሩ የገዢ ነው:: ይህን
በተመለከተ በ1982 የወጣው ዝግጁ ሰነድ ቅዱ 16 ቀጥር 2 የሰኔረዥን መተቀበ በታወች ነው::

መፋ አልነው ሲደረ ወይም ሪዕት የምናምንበትና አይወጥ ስይር ልንበላቸ የምንቻ
ለምንት የሰራተኞል:: የለፈው ታሪክ የሰራ ተወልድ ይህ ዓይነት ሪዕትና እምነት ነበው::
የትግል ነው ሁይወቱ በለ እየከመረ ቅትን የተጠቀው ሁይወቱን መልቶ ወይም ተተለው ስይሆን
በመርህ እምኖ ነው:: ይታገል የነበረው ለስመትና ለገል ጥቅም ስይሆን፤ለገዝዘባኝ ለዘን ስይሆን
ለሁገኘ ለአዝብ ለለበርም፣ ቅሉና ቅልከዳኑም የይለሙሳ ስይሆኑ የልቦ ለለበሩ ቁመንበት
በቃራጥነት ችግራል:: ካራ የትግል መሬ ንን የሚለትና እያካሂድን ነው የሚለትን “ልጋኝ
በመብራት” ችግል ሰኔወዳድር ደማው ችግራችን የት ባይ እንደሆነ የምንበትው አይደለም::
በከልል ከተወስኝ፤ ተማሪው በጋራ በመንስት ፍንታ በበረሱበት ተከናወለ ከተናቆሩ፤ ደርጅቶች
የታጋደ ደርጅቶችን ምንነት ገና ማውቅ የቆታችው ከሆነ፤ ፍጋዙው ለስመት ከሆነ፤ ገና ተብወው-
ከተፈራ፤ ምሁኑ በጥቅም ችግነቶ ከተፈራለሁበት፤ ባዕድ ነገ የወጣናል ተብሎ ከተጠቀ፤ ችግል
ሃይሆን ሲለ ችግል ማውራቱ ከበሩ፤ መድራር ከተምኑ ካቀት፤ ወጪ ለደት ከረዳ ወዘተ የህጻር ፍጊ
በአዋር ገና የመቆም አይሆም፤ የከተት 66 የሚሰጠው ተሞህርት ይህ ነው::

ወያኑ መሰለም ነፍስ የዘረት የከተት 66 ስ.መታ፣ የመከንድም በ.ዳን ሰላምን ሰ.ይዘ
ለደምኩራለ የታገለት አ.ት.የኩያዊ ታደሰው በተለይም አ.ሳአጋ በሽብር ሰጠቃና ሰ.ዳክም
መሆኑ ልሰ የሚያመለከትው የ ቅና ክዳና ተዘግቶ አጥልው መንገድ ገን መጠረቱን እርር፡፡ እኔ
ወያኑ ስትባን በከልል ከፋይነት ያርቻት የተባለ-ትም የበረሰቦና ሆኖው፡ የህንጂ እንዲነት
መንፈለ ስይሆን የበረሰቦና ከፍቀል መተሪ አየር እየነፈለ ባለበት የከተትን ለመድ-ገም ተረጋ
ቀናማኑ መሆኑ እንዲሰበት ገልፅ ነው፡፡ መቋኑን ተግለው የንብረከከ-ታል እንዲ አይለማመጠ-ትን
መልዕክት የከተት 66 ስተኞን አልፈል፡፡ ስትባዋ አመልካ ማደራሱት ይችላል በቻ ስይሆን የግድ
ነው ማለትም አለበን፡፡ አመልካ ማደራሱት በቻ ስይሆን የመሰለን አገዛሁ እንከታከቶ መጠፈም
ይችላል፡፡ ይህ መታመን አለበት፡፡ ከታመነበትና ከህንጂ በሌደ ሁ-ለም ወጪ በለ ነው ከተባለ
ለኢትዮጵያ ስንጋ መሰዋት እንደፍራለን ማለት ነው፡፡ ለውያኑ ምርመራ ለመመዝገበ ከመዋዚ
በፊት ስትባዋ የተቋሙውን ሰልፍ ለማደራሱትና ለመመምራት እንደከከራለን ማለት ነው፡፡
መ-ድ-ድ-ሱትን ማኅው የዳዋት የተከነበና የመለሰ ነኝው ማሳጋጭ ለመሆኑ ከውያኑ ፖርሳማ የሚገባ
ሸይሆን ማኅው የስትባን ተግል መርቆ በቻ ተከተሉትና በውጭ ለስተባበ አርካይ ለህንጂ የሚያከራ
የሚሆኑው በማለው ባይ ይሆናል፡፡ የከተት 66 ስንጋ ይህን ሁ-ለ አጠናን ነው፡፡ በደርሱ
መ-ደ-ቋያ አዘማግኘያው በመው-ና ከሌደ በጠቀሰናው ያለምኩራለ ያኔም በሆነ ዓቀማን በውል
እንጠቀም በማል እንደማከተለው ቅርቡ ነበር፤

እዲው መከለት በቻ ስራምን በከልልም ለሳኑ ችልል:: ሆነም ተከደተቁለቻ እና ተያቄ የዋነት ችልል
ተቁቀጥ ማንኛቸውን የከና ገዢ ልልተውም ንበር:: አቅምን ማቀናቸት የየከረት እብሔት ብቻ
ነበር:: የተባሩኝ ያበረን ማፍጻለ ደንገሞ የከል ለልሁ ሪፖርት ችልል:: ተፈጻሚ የካለውም
ለሕሆ ነው:: በሁሉም በመቆም ፍንታ የተባሩኝ መከናዬል የተማርጉ ብቻ:: የዳክተር ታሪክዎች
በላን የየኝ ተልዕስ ሆኖል:: በረት የንሰውን መሬድ በለው ማውጣት እስከ ክልቻ አካባቢው ለማግኘ
አመስኝ ማካሂድ ማረ እናተከር የሚለውን ማይናወፍ ማውጣት እንዲያው በቻ ለል ተግል
እናውኝ መዋናርና ከገንዘዎች ተር መዋናወፍ በንድታል:: ሰዕም ተፈጻሚ ሁኔታው ለሰው የለም::
እምነት የለም:: ሆቀ ለተርጉሮ ቅሬቢ ነው:: በከናዬት እያሳይርም ለሰው መግቢዧ ደንገሞ
ትግል ችልል:: የከረት 66 ቀል በፈንስ ከፖለቲካ ድርጅቶች የተግል መንፈሰ እንዲር በጣም
የተለያየ ፍቃው:: ማን ያውሬ የነበረ ሰንድልም ያኝም በሆነ ከተግል ነገ ወደ ቁቀቻ ፍ ወደ በላ
ነፍተ የደረሰትን የምናውቸው ለለምኝ ለእና እብሔቱ ብቻ ለእናንት ገን መርጋም ንበር በለን
ልናስተውናቸው በመፈለግም ነው::

መቁጥር ስርዓቶች በአዝኑ ተግል መውድቃቸው እናቀራ ነው:: ይህ ገንዘብ የኩብ ዕዳ
እይደለም:: ተግልን ይጠየቂል:: በጥሩ ሆኖታ ለመታገል ደንገም ዓቅምን ማቀናዣት፣ማብር
መተባባር የሳል:: ለሁገር በእኔ ስይሆን በተጨማሪ መታገል የግድ ይሆናል:: ተግል ስባል ደንገም
በሆይዎትም በሌሎም ወር የሚይከፈልበት ተግል በያንስ ለእና የሚታወቁ እልሆነም:: ከገዢዎች
ዚ ተግባራዊ መታገል ተግል ስይሆን መለጣኝ ነው፣ለመቁጥር ተባበሩን ለጠላ መሆን:: በየካተት
ይህ በአዝኑ ነገሮ እልተከሰተም፣በቁ ቤልም ተቀዋቁል:: ስዝኑ እኩሬ ላይ ማረጋገጫ ውኅና ነው::
እድርሻየንና የፋይቁጥቶችን አተብጠዬ ማረጋገጫ መነጠል አለበት:: እስከታና የየካተት አበየት
የማይናገጠለ ዓቃዎች:: የየካተት ድል በመከናዣቶች ለቀማ ለማስወሰለ የተዋዳቁውና የሽቦር ለለባ
የሆነው እስከታ ነው:: እኔ እስከታ ለሁገር ሁሉም ተብሎ ይጠየቂል፣ይሳይሳል:: የካተት 66
የሰውጋዎው ስርዓት አገውሬዎች ገንዘብ ለሁገር በተ ነገሮ ለማስታረዘገበ አስተሳው ይጠረሳሳለ::
እኔ የእስከታ ሁቀኛ አገልግሎት መረጃዎች ወደ ሁገር መግባት ወይም ለሁገር ይኩል መውጥት
እድቻለም:: የካተትን ያልነው ስርዓት ቀንዳቁጥቶች ገንዘብና ተክር መደብ ይጠረዘገበ አማካይ
ሆነው ይጠረሳሳቁለ:: እተሞኑም የምተባት ስይሆን የገዳዳትና ለገድሏት የሚሸጋጠውን
የምተቁና ሁገር መሰራ አገልግሎት በታብዛቸው የየካተት 66 አበየት ገንዘብና የማትረሰና
ሙቁጥቶችን የምተቁና መሆናቸው አስቋቋቁል::

እስከታ የየካተት አበየትን በተመለከት ሆነ ከዘም በጀት የየካተቱን መርሆ ባመከከበር
በደረሰው ተግል ይከራል:: እወም ቤታን ስዝኑዋ ለውጥ በየካተታቁና ነድናድቆ ተግል የሚውለድ
በቁ ነው በለመሆናቸውን እድርሻይናትን የፖስታ በስለት በለ ከእዝኑ የገማ ስብጥ ወይም
ጠማ ለመነጠል ማንነቱና የሰማበት ይም መቁጥር እድቻለትም::

የየካተት 66 አበየት በመሆኑ ላይ ይደግማል!!!